

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA PELE (P1)

FEBRUARY/MARCH 2009

LIMPOPO

MEPUTSO: 120

NAKO: 2 diiri

Lephephe le, le na le matlakala a lesomenne (14).

DITAELO:

1. Lephephe le, le arotšwe ka dikarolo tše NNE, e lego ya A, ya B , ya C le ya D.
KAROLO YA A: Tekatlhaologanyo (30)
KAROLO YA B: Kakaretšo (10)
KAROLO YA C: Thutapolelo le Tšhomišopolelo (60)
KAROLO YA D: Dingwalo (20)
2. Karolo ye NNGWE le ye NNGWE e ngwalwe letlakaleng la YONA.
3. Badišiša ditaelo ka šedi, gore o kgone go araba dipotšišo go ya ka moo o laelwago.
4. Badišiša dipotšišo pele o ka thoma go di fetola.
5. Tatelano ya dikarabo e swane le ya dipotšišo.
6. Ngwala ka bothakga, o šomiše polelo ya maleba ye e hlwekilego.

KAROLO YA A: TEKATLHAOLOGANYO**POTŠIŠO 1**

1.1 Badišiša temana ye gore o kgone go araba dipotšišo tša go e latela.

Malwetši a selehono a ile ka mehutahuta. A mangwe a a fola mola a mangwe a sa fole. A mangwe ga a robotše motho fase. Motho wa gona o phela ka dipilisi go okobatša bohloko le go thibela bolwetši go tšwela pele. Ka lebaka la malwetši a a mantši, go na le dingaka tša go fapafapana. Dingaka tše di tseba malwetši a a mehutahuta gomme tša fa batho thušo yeo ba e nyakago.

Bolwetši bja marapo ke bjo bo tsenago batho ba bantši. Le ge go bonala o ka re bo tsena batho ba bagolo fela, bafsa le bana ba bannyane le bona ba ka tsenwa ke bolwetši bjo. Bjona bo hlasela motho mo marapo a kopanago gona, gwa ruruga, gwa ba bohloko, ka nako ye nngwe marapo a palelwe ke go otlogoga. Le ge bolwetši bjo bo se na kalafi, molwetši o a kaonafala ge a hlokomela mmele wa gagwe gore o se fete tekano, a eja dijo tša maleba a bile a itšhidolla.

Bolwetši bja pelo le bjona bo tumile kudu mehleng yeno. Bjona bo hlolwa ke mmele wo montši. Dingaka di re bothata ke dijo tše re di jago, go dula re lebeletše thelebišene le go šoma ka khomphutha re dutše felo go tee re sa šidolle mebele. Dinyakišišo di laetša gore mmele wa go feta tekano o ka hlolela motho malwetši a mašoro. Go hweditšwe gore bolwetši bja pelo bo atile kudu mehleng yeno ka gore batho ba mehleng yeno ba ja go feta ka moo batho ba kgale ba bego ba eja ka gona.

Le ge e le gore a mangwe a malwetši a ke leabela (bolwetši bo tloga go motswadi bja fetela ngwaneng), ba tša maphelo ba hlohloletša batho go ja dijo tša maleba le gona tše di lekanego. Ba gatelela le bohlokwa bja go itšhidolla. Go itšhidolla go kaonafatša tshepetšo ya madi mmeleng. Ge madi a sepela gabotse mmeleng, mmele o amogela phepo ya maleba ka ge madi e le ona a rwalago dijo tša mmele. Ka nako ya go itšhidolla, mmele o ntšha dikudumela, dikudumela tše o ke tše di sa nyakegego mmeleng. Ge mmele o amogela phepo ka tshwanelo, o lahla tše o sa di nyakego, motho o ba yo a phetšego gabotse, a hloka malwetši.

- 1.1.1 Efa dilo tše PEDI go tšwa temaneng, tše motho a ka di dirago go kaonafatša bolwetši bja marapo. (2)
- 1.1.2 Go ya ka moo o badilego temana ye, batho ba sebjalebja ba fapana bjang le ba kgale tabeng ya dijo? (1)
- 1.1.3 Efa mehuta ye mebedi ya dijo ye o bonago e se ya maleba. Fahlela dikarabo tša gago. (4)
- 1.1.4 Na o kwana le taba ya gore malwetši a mangwe ke leabela? Fahlela karabo ya gago. (2)

- 1.1.5 Na o ka thuša bjang batho ba motse wa geno gore ba itšhidolle? Efa ditsela tše PEDI. (2)
- 1.1.6 Ngwala nnete goba maaka mafokong a a latelago:
- (a) Bolwetši bja marapo bo tsena batho ba bagolo fela. (1)
- (b) Madi a sepediša dijo mmeleng. (1)
- 1.1.7 Efa malwetši a mangwe a MABEDI a o a tsebago ka ntle le ao a tšwelelago mo temaneng. (2)

1.2 Lebelela seswantšho se se latelago gore o tle o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

- 1.2.1 Ge o lebeletše seswantšho sa ka godimo, se ama kudu sehlopha sefe sa batho? (1)
- 1.2.2 Kgetha karabo ye e sego ya maleba go tšeo di filwego.
- Batho ba ba lego seswantšhong:
- (a) Ba itirela bokamoso bjo bobotse. (1)
- (b) Ba šomiša ditokelo tša bona bošaedi. (1)
- (c) Ba šomiša dinotagi go rarolla mathata a bona. (1)
- 1.2.3 Ke ka lebaka la eng batho ba šomiša dinotagi le diokobatši? (2)
- 1.2.4 Molaotheo wa naga ya geno o reng ka tšhomišo ya dinotagi le diokobatši? (2)
- 1.2.5 Efa ditiragalo tše PEDI tšeo di amanago le tšhomišompe ya dinotagi le diokobatši. (2)

- 1.2.6 Ge nkabe o le moahlodi, o be o tla ahlola bjang batho ba go swarwa ba gweba ka dinotagi le diokobatši ka nageng? (2)
- 1.2.7 Na o bona pheletšo ya batho ba go phela ka dinotagi le diokobatši e tla ba efe? (2)
- 1.2.8 Efa leina le tee la seokobatši seo se tšwelelago seswantšhong. (1)
- 1.2.9 Tšhomišo ya diokobatši e ama bjang kgolo le phetelo ya HIV le AIDS? (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: KAKARETŠO

POTŠIŠO 2

Akaretša temana ye e latelago ka mantšu a e ka bago a 50 – 60.

Lefase le lebeletše Afrika-Borwa. Tabakgolo ke gore ka 2010 Afrika-Borwa e tla ba e loketše mogopo wa lefase wo o tlogo swarelwa go yona na? Ditokišetšo di šetše di thomile. Go agwa mapatlalo a dipapadi a tshela, a mane a kgale a a oketšwago le go kaonafatšwa. Se se tla dira gore dipapadi di bapalelwe mapatlelong a go fapana, a maleba. Go agwa dihotele le madulo a mehutahuta ka ge go emetšwe batho ba bantši.

Ka thokong ya dinamelwa le gona go a katanwa. Maemafofane a a katološwa gore batho ba tle ba kgone go tloga lefelong le lengwe go ya go le lengwe ka ntle le bothata. Gauteng e kgethilwe bjalo ka lefelo leo baphatlalatši ba ditaba ba tlogo šoma go tšwa go lona, moo dipapadi ka moka di tlogo phatlalatšwa dithelebišeneng. Baphatlalatši ba ditaba ba tla šoma mošomo wo go tloga ka 11 June go fihla ka 11 Julae 2010.

Badudi ba Afrika-Borwa ba lebeletše go tlo holega ka 2010. Ge naga ye e kgethwa bjalo ka lefelo leo diphadišano di tlogo bapalelwa gona, mongwe le mongwe o be a bona sebaka se sebotse sa kgwebo. Molaodi wa komiti ya peakanyo ya selegae ya dikgokagano le merero ya boditšhabatšhaba o boletše gore ka 2010 go tlo nyakega mehuta ka moka ya ditirelo, go tloga go batšweletši ba ditiragalo go feleletša ka baroki ba diaparo, baapei, baotledi le tše dingwe.

Ba bangwe ba ka šoma go hlatswetša baeng diaparo mo dintlong tša baeti. Ba bangwe ba ka bjala merogo gomme ba e rekišetša mafelo ao baeti ba tla bego ba apeelwa gona. Motho wa go ba le tsebo ya bohlahlabaeng a ka sepediša baeng tikologong ya gabo. Le wena dira se sengwe gore 2010 e tle e go hole.

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 10

KAROLO YA C: THUTAPOLELO LE TŠHOMIŠOPOLELO**POTŠIŠO 3**

3.1 Bala temana ye ya ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go e latela.

Boabab ke mohlare wo mogolo Afrika-Borwa. Go thwe o ka ba o na le mengwaga ye sekete. Bagologolo ba o hlompha kudu. Dithabe tša mohlare wo di swana le medu. Go kwagala gore Modimo o file phiri mohlare wo bjalo ka mpho, phiri ya se o rate gomme ya o lahlela kgole, ge o wela fase medu ya wona ya lebelela godimo. Le lehono mehlare ye e bonala o ka re e gola medu ya yona e lebeletše godimo.

3.1.1 Tsopola mohlala wa lešalašala go tšwa temaneng, gomme o le šomiše lefokong la go kwagala. (2)

3.1.2 Efa mošomo wa lebopi le le thaletšwego go tšwa temaneng o be o hlame lefoko la go kwagala ka lona. (3)

3.1.3 Šomiša lentšu le 'gola' go tšwa temaneng mo mafokong a mabedi a go fapana go laetša gore le na le ditlhalošo tša go fapana. (2)

3.1.4 Šomiša nyenyefatšo ya leina le 'mohlare' go tšwa temaneng ka lefoko leo le kwagalago. (1)

3.2 Bala temana ya ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go e latela.

Polokong ya moraloki yola wa kgwele ya maoto wa go tuma, setšhaba se be se eme kgauswi le lebitla mola baralokikayena ba eme kgauswinyana le lebitla. **Kgomo yona go be go hlabilwe ye phaswana.**

3.2.1 Ngwala lentšu la maleba sekgobeng se se lego lefokong le:
"Setšhaba se eme kgauswi le lebitla, baralokikayena ba eme kgauswinyana le lebitla mola ba lapa ba dutše ... le lebitla." (1)

3.2.2 Ke mošomo ofe wo o phethwago ke moselana wa -ana le wa -nyana mantšung a a latelago:
(a) Phaswana
(b) Kgauswinyana (2)

3.2.3 Tsopola lešalašala go tšwa temaneng o be o fe le mošomo wa lona. (2)

3.2.4 Ngwala lefoko le le ntshofaditšwego ka mokgwa wa potšišo. (2)

[15]

POTŠIŠO 4

- 4.1 Temana ye e latelago ga e kwešišege ka ge e se na maswaodikga. E ngwalolle gomme o lokele maswaodikga a maleba mo go swanetšego.

Dikotsi mebileng di hlolwa ke basepedi ba go feta moo ba sego ba dumelwa ba go se bonale bošego ba go sepela ba tagilwe le ba go se kgone go ela lebelo la kolo Gwa realo mootledi

(5)

- 4.2 Bala temana ya ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go e latela.

Re thabile kudu ge baeng ba rena ba fihlile. Bašomi ba apeile dijo tše dibose. A re nape re ba fe dijo, re letše mmimo go be bose.

- 4.2.1 Ke maikutlo a mohuta mang ao a tšwelelago lefokong la mathomo? (2)

- 4.2.2 Laetša sediri le tiro lefokong leo le thaletšwego. (2)

- 4.2.3 Ngwala lefoko leo le thaletšwego ka polelotirišwa. Thoma lefoko la gago ka dijo. (2)

- 4.2.4 Kopanya mafoko a a latelago ka go šomiša lekopanyi la maleba:

Bašomi ba apeile dijo tše dibose.
Bašomi ba file baeng dijo.

(2)

- 4.2.5 Tsopola lekgokarui go tšwa temaneng, gomme o le diriše lefokong la go kwagala. (2)

[15]**POTŠIŠO 5**

- 5.1 Bala temana ya ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go e latela.

Simone o ganne go kotwa meriri ke mošomi wa Lekgowa. O be a no emaema ge mošomi wa Lekgowa a mmitša gore a tle a mo kote. O be a re o nyaka go kotwa ke mošomi wa Mosotho. Mongkgwebo o kgadile maitshwaro a Simone ka ge kgethollo e sa amogelwe ka nageng ye.

- 5.1.1 Laetša polelo ya go kgetholla yeo e šomišitšwego temaneng ya ka godimo. (2)

- 5.1.2 Ngwala lefoko le le thaletšwego ka polelotebanyi. (2)

- 5.1.3 Hlaloša lentšu le 'emaema' go ya le ka mo le dirišitšwego mo temaneng. (2)

5.2 Bala temana ya ka tlase gore o tle o kgone go araba dipotšišo tša go e latela.

Monna yo a ruta go bana o bileditše baithuti ba ba hlalefilego kantorong gore a ba fe mošomo. O rata gore mošomo woo ba o abelane le baithutikabona letšatši le le latelago.

- 5.2.1 Ngwala lentšu le tee sebakeng sa se sengwe le se sengwe sa dikafoko tše di thaletšwego gomme o šomiše mantšu ao mafokong a go kwagala. (4)
- 5.2.2 Hlaloša gore thabe ye 'baithuti ba ba hlalefilego' ke ya mohuta mang. (2)
- 5.2.3 Tsopola lekopanyi go tšwa temaneng ya ka godimo gomme o le šomiše lefokong la go kwagala. (2)
- [14]**

POTŠIŠO 6

6.1 Bala temana ya ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go e latela.

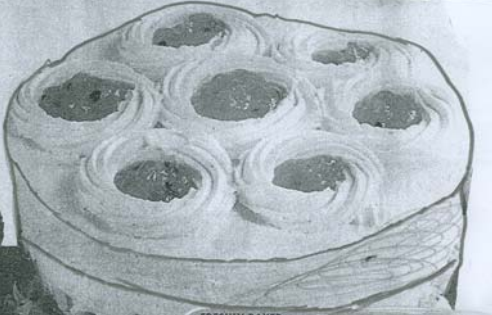
Ka Mošupologo rametlae Matome o abetše baithuti dipeu gore ba di bjale. Ge a ba fa dipeu tšeo o be a dira metlae moo baithuti ba ilego ba hwa ka disego, ba be ba lebala le gore ba hlwa ba bolawa ke tlala. O gateletše bohlokwa bja go thuša ditšhuana. Baithuti ba ile ba se mo nyamiše, ba nošetša dibjalo tša bona le ge meetse a hlokega. Ge ngwaga o fela ba tla ipshina ka dienywa.

- 6.1.1 Efa kopafatšo ya lentšu le 'Mošupologo' go tšwa temaneng o be o hlame lefoko ka yona. (2)
- 6.1.2 Laetša gore lethuši le 'hlwa' go tšwa temaneng le tšweletša modirišo ofe. Hlama lefoko la go kwagala ka lethuši leo. (2)
- 6.1.3 Laetša gore lefoko le le latelago le ka lebaka lefe, o be o le ngwale ka lebaka leo le tlogo. Matome o abetše baithuti dipeu. (2)
- 6.1.4 Ngwala nnete goba maaka mafokong a a latelago:
- (a) Go hwa ka disego ke go hlokofala.
- (b) Go thuša ke go tsenya letsogo. (2)

6.2 Lebelela papatšo ye gomme o arabe dipotšišo ka yona:

LEPAKA LA BOHLABELA

Ka boitemogelo bja mengwaga ya go feta ye 20, re fepa setšhaba ka **marotho a** go fiša ge letšatši le hlaba go fihla ge le sobela.

Dikhekhe ke tša maemo di kgotsofatša batho meletlong ka go fapana

Dikuku le dipantse ke tše foreše ka mehla. Rena ga re rekiše dilo tša go robala.

015 227 8889: Beeletša / Oretela e sa le nako
O ka re hwetša 209 Mokolo
GaRampheri.

Re go tlišetša gae ntle le tefo

- 6.2.1 Na go diregang papatšong ya ka godimo? (2)
- 6.2.2 Ke ka lebaka la eng mmapatši a bapatša? (1)
- 6.2.3 Tsopola mohlala wa polelo ya go hlalefetša go tšwa papatšong. (1)
- 6.2.4 Tsopola mantšu a MABEDI ao a ganetšanago go tšwa papatšong. (2)
- 6.2.5 Ke ka lebaka la eng lepaka la bohlabela le ngwadilwe ka ditlhaka tše dikgolo? (2)

[16]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 60

KAROLO YA D: DINGWALO**ARABA POTŠIŠO E TEE FELA KAROLONG YE.****POTŠIŠO 7: PADI****HLAKOLENG GO A SEPELWA (1998) – L.M. MALEBANA**

Bala setsopolwa se sa ka tlase ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo tše di se latelago.

Mantšiboa ao ka bona gore nka se lale ke robetše ge nka se ikhwetše ke le Hilbrow, lefaseng le lethabo. Ga go bonolo go hlwa o išitše matolo godimo o se malalaakwaetše, fela o robja ke tšhelete ka potleng. Thato ya ka ke gore ke hwetše Tahlego le bao ke belaelago gore o šomišana le bona. Mohlomongwe seo se ka nthuša gore na Kerileng o amega bjang ditabeng tše.

Ke ka lebaka la eng a re go ngala bohle ba tseba? Ke ka lebaka la eng ge ka foleteng ya gagwe go na le mapokisi a go swana le ao ke a bonego foleteng ya Gautana yo a tsongwago e se mmutla? Ke swanetše ke thekge ditho, ke lemoge morero wa bona pele ke bitša maphodisa.

[Letl. 31]

- 7.1 Ke ka lebaka la eng Kerileng a ile a ngala lapeng la gagwe le Kgobo? (2)
- 7.2 Temana ye e tšweletša Tahlego e le motho wa mohuta mang? (2)
- 7.3 Tsopola ditiragalo tše PEDI go tšwa temaneng ye, tše di amantšhago padi ye le botseka. (4)
- 7.4 Go bontšha kwešišo ya gago ya padi ye, feleletša dikgoba tše di latelago: Tshwedi e be e le moetapele wa sehlopha sa ..., se be se tsebege ka go gweba ka ... (2)
- 7.5 Mongwadi o anega temana ye ka motho wa pele. Dumela goba o ganetše ka lebaka. (3)
- 7.6 Go ya ka temana ye, Tahlego ke mohlohleletši. Fahlela. (2)
- 7.7 Maikutlo a gago ke afe mabapi le batho bao ba bolayago maphodisa? (2)
- 7.8 Mongwadi o ra eng ge a re 'o robja ke tšhelete ka potleng'? (2)
- 7.9 Kgetha karabo ya maleba:
Go thekga ditho ke:
- 7.9.1 go iša matolo godimo. (1)
- 7.9.2 go iketla. (1)

[20]

POTŠIŠO 8: TERAMA**IPOLELE (1993) – M.H. MAPHOPHA**

Bala setsopolwa se sa ka tlase ka kwešišo gore o tle o kgone go araba dipotšišo tše di se latelago.

Mokgelo: E ... Ke tšwa go boa kua mošate.
 Makonkane: (*O dumela le ka hlogo*) Mmm, Kwena yešo, kwena yešo!
 Mmabohlajane: (*O lebetše Mokgelo, a beile seatla phatleng*) Mmm!
 Mokgelo: (*Ka metlae*) O reng o ntebeletše o rwele kepisi ya tšhwene, ke go re o re ke nna tšhwene? (*Go a segwa*)
 Mmabohlajane: Aowa, rangwane, ke go re ke fahlwa ke letšatši.
 Mokgelo: Letšatši? Aowa ge! Hleng nna ga le mphahle.
 Mmabohlajane: Le a mo fahla rangwane.
 Mokgelo: E ... Ke ile ka feta ke tšea Kgakgangwane ka letsogo, gomme a nkiša mošate. Mošate re hweditše kgoši ka nama.
 Makonkane: Di a kwala Mokwena wešo.
 Mokgelo: Aowa, re tla dula re hlwaile tsebe ge go tlo be go letšwa phalafala.
 Makonkane: Mokwena, aowa, a e lle re tšwe re ekwa ka moo molato wa rena o tlogo sepetšwa ka gona. E tlo letšwa lehono...gona lehono le?
 Mokgelo: Ee
 Mmabohlajane: HM! Ke kwa ebile ke tsenwa le letšhogo ruri.

[Letl. 49]

- 8.1 Ke ka lebaka la eng, Mokgelo a ile mošate? (3)
- 8.2 Papalego ke karolo ye bohlokwa ya terama, na o bona temana ye e ka bapalega sefaleng? Fahlela. (3)
- 8.3 Mongwadi o dirišitše "Mmm!" Le "Hm!" Go lebana le Mmabohlajane. Efa lebaka. (2)
- 8.4 Makonkane o boeletša mantšu a "Kwena yešo". Efa lebaka. (2)
- 8.5 Na bohlokwa bja maswao a a latelago mo poleng ya ka godimo ke eng?
- 8.5.1 (...) (4)
- 8.5.2 (!) (4)
- 8.6 Lentšu le mošate mo setsopolweng le tšweletša tikologo efe? (2)
- 8.7 Na bohlokwa bja poledišano ke eng temaneng ya ka godimo? (2)
- 8.8 Re alele bohlokwa bja tšhomišo ya mantšu a ka mašakaneng go tšwa temaneng ya ka godimo (2)

[20]

POTŠIŠO 9: DIKANEGELOKOPANA**DIPŠHEŠAMARE TŠA DEMOKRASI (1994) – V.M. LEBEPE**

Bala setsopolwa se sa ka tlase ka kwešišo gore o tle o kgone go araba dipotšišo tše di se latelago.

Mokgaetši o ile a belega ngwana wa Papa. O ile a thoma go nyaka diketekete tša diranta go Papa. Papa o ile a reka diaparo le dijo tša ngwana. Mokgaetši o ile a gana a namela thaba, ka ge yena le modirelaleago ba swarana ka ditsebe. Papa o ile a bitšwa ga komosasa. O ile a gapeletšwa gore a ntšhe makgolotharo a diranta a go hlokomela lesea leo. Papa wa batho o ile a išwa ntloleswiswi. Mokgaetši o be a jeletša mmušo ka *Foster Child Grant* ka lehlakoreng le lengwe a hwetša *maintenance*. Ba *Corruption Unit* ba ile ba šala taba ya Mokgaetši morago. O ile a swarwa a latofatšwa ka *fraud*.

[Letl. 34]

- 9.1 Ke eng seo se hlohloditšego Mokgaetši go belega/hwetša ngwana le Papa? Hlaloša. (2)
- 9.2 Na mohola wa modirelaleago ke eng setšhabeng? (2)
- 9.3 Na o kwana le kgato ya Mokgaetši ya go iša Papa ga komosasa? Efa lebaka la karabo ya gago. (2)
- 9.4 Efa molaetša wo o tšweletšwago ke kanegelokopana ye. (2)
- 9.5 Hlaloša mantšu a '*Foster Child Grant*' go tšwa setsopolweng. (2)
- 9.6 Maikutlo a gago ke afe mabapi le batho bao ba gapeletšago ba bangwe go hlokomela bana ka molao? (2)
- 9.7 Lentšu le 'ntloleswiswi' le ra go reng? (2)
- 9.8 Go swarana ka ditsebe ke go dira eng? (2)
- 9.9 Akaretša dikgopolo tša temana ye ka mafoko a MABEDI. (2)
- 9.10 Ke ka lebaka la eng mongwadi a šomišitše mantšu a Seisimane mo setsopolweng? (2)

[20]

POTŠIŠO 10: THETO**E GANGWA KE NNA (2005) – PS MOLOTO**

Bala sereto se sa ka tlase ka kwešišo gore o tle o kgone go araba dipotšišo tše di se latelago.

"Kgomo e a tshwa"
 "E gangwa ke mang?"
 "E gangwa ke lesogana phathekga,
 Ke phathekga diphathekgo ke bofa moraba,
 Wena monyatsaleeto bofa seeta se kgwahle,
 O se tlo ba mpara wa paralala bo sele,
 Bomogaditšong ba sega wa tengwana magalapa.

Ke Thabo Mbeki" a boGovan Mbeki,
 Sona setlogolo sa beng Thoseng a boNongausi,
 Nna ke retha ke retha ke reteletša mosakofeisi,
 Mafšega a menamišwa lemenano ya lla kgati;
 Ka goroga kgorong gwa swa gwa šala molora,
 Go se go bole hle gwa senyega,

Ke hwidihwitša moretlwa bodutu ka senya bosenyi,
 Ka hloelwa go tumola ka medu tsogolekobong,
 Ba kgopo ba šatolwa ke šatotše ka sefepi,
 Megola ya Afrika-Borwa ya segela thameng.

Ke Thabo Mbeki ke yo hlahla yo Afrika-Borwa,
 Boka Mandela le nna mankalakaleng ka mo goroša,
 Ke bokoloti re tlo neetšana bohle ke lethetho,
 Fela ka boineelo, boikgafo, bohlale le ka kgopolo.

Amandla bana ba tšie kgalaka, Amandla!
Mayibuye iAfrika, maibuye! Amandla!
Viva Thabo Mbeki Viva!
Viva Presitente Mbeki Viva!
Viva Presitente ya Afrika-Borwa Viva!

[Letl. 43]

- 10.1 Na sereto se ke sa mohuta mang? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 10.2 Matseno a 'Kgomo e a tshwa' a ra go reng? (2)
- 10.3 Ngwala nnete goba maaka.
- 10.3.1 Sereti se tumiša Thabo Mbeki ka go hlohleletša letsogokobong.
- 10.3.2 Sereti se tumiša Thabo Mbeki ka boikgafo bja go šomela naga. (2)

10.4 Kgetha karabo ya maleba.

Mothalotheto wo 'ke hwidihwitša moretlwa bodutu ka senya bosenyi' o šupa:

10.4.1 Go lwantšha bosenyi.

10.4.2 Go betha batho. (2)

10.5 Sekapolelo se se: 'Bomogaditšong ba sega wa tengwana magalagapa':

10.5.1 Efa leina la sekapolelo se.

10.5.2 Na mohola wa sona ke eng? (2)

10.6 Efa molaetša wo o tšweletšwago ke sereto se. (2)

10.7 Poeletšo ya lentšu le '*Amandla*' e tliša maikutlo afe go babadi? (2)

10.8 Tsopola mohlala wa potšišoretoriki/makgethepolelo go tšwa seretong. (2)

10.9 10.9.1 Tsopola mehlala ye mebedi ya poeletšothomi temathetong ya mafelelo.

10.9.2 Na mohola wa poeletšothomi yeo ke eng? (4)

PALOMOKA YA KAROLO YA D: 20

PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 120